

Payí Poro Garesia piropenisíyo ñweáyí nání eañínaríní.

Payí rina Jisasoyá siyikíyí piropenisí yoí Garesiayo ñweagíáyí nání Poro eañínaríní. Poro xámi émayí añí tñíminí wáí nura nemeríná Garesia piropenisíyo nání nurí añí obaxí e e ikwíroníñíyo wáí nura emeníniginí (Wáí wurímeiarígíáwa 13:1-14:26). E nemo ámi wí e nání nurí yaríná Judayí wí Garesia piropenisíyo nání nuro áamá Poro xwíyá Jisaso nání ríníñí yayí winípa xpí wáí uraríná Jisasomí dñí wíkwírogíáyo xenwí nuréwapíyiro réníñí urígíawixíní, “Jisasomí dñí níwíkwíro aiwí iyí símí sío míwákwínípa ero ñwí ikaxí Moseso nírí eañípimí ení píráníñí mixelípa ero nerónáyí, Goríxoyáyíné imónípa xpímaní.” urígíapí nání Poro níjía nimónímáná payí rina nírí eañíniginí. Xenwí uréwapíyarígíáyí ríwí numero sa Jisaso nání uréwapíyíní dñí íkwíróríxíní nírí eañíniginí.

¹⁻² Poroní —Nioní Kiraisoyá wáí wurímeiaríñá woníní. Ámá wí Goríxo nání wáí wurímeíwíniginí nírowárenapígíámaní. Wí Goríxoyá wáí wurímeiarígíá wo imóníwíniginí nírípeagíámaní. Ápo Goríxo —O Jisasi Kiraiso xwárpáyo dání owíápínímeaní síñí wimíxíñoríní. O tñí Kiraiso tñí awaú

nirípeagfíoniríní. Nioní t́nń negí níríxímeá re ńweagfá nńń t́nń Goríxoyá sıyíkí imónígíá Garesia píropenısíyo ańf b́ı bımı ńweagfáyíné nánı payí rına nearı mónaparıńwıı.

³ “Negí ápo Goríxo t́nń negí Ámıná Jisasi Kıraiso t́nń wá seawianrı seyíné nıwayırónıro ńweapırı nánı seaimıxıri óepiyı.” nımónarını.

⁴ Kıraiso nene ámá Goríxomı mıxıdarıgíáyı yarıgíápa mepa yanıwá nánı uyınıı yarıgíá rına dánı gwınıńf neaıkweanı nánı enıńıgını. E neríná negí ápo Goríxo “E éwınıgını.” yaiwinıpı t́nń xıxenı nerı nene ıwı yarıńwápı yokwarımı neaimınrı nánı yoxápámı xe onıpıkıpoyınrı enıńıgını.

⁵ Ayınánı ínına Goríxomı yayı numéra úwanıgını. E éwanıgını.

“Xwıyá yayı neainarıńpı ná bını imónını.” urıńf nánırını.

⁶ Nionı seyíné yarıgíápa nánı ududı xwé nınarını. Seyíné sıńı mé Kıraiso wá nıseawianrı seaińpımı dánı Gorıxonıyá oimónıpoyınrı wéyo ıá seaumırıńomı nıwiepısamoárımı nuro mimónı xwıyá yayı neainarıńf bıńı oxıdaneyınıro yarıńagıá nánı ududı xwé nınarını.

⁷ Apı nepa xwıyá yayı neainıpaxı bımanı. Ámá wı seyíné ayá nısearemoro xwıyá Kıraiso nánı yayı neainıpaxı imónıńpı naıroayırı ikıxeanıro yarıńagıá nánı rarıńını.

⁸ Ámáone aıranı, ańınajı wo aıranı, xwıyá yayı neainarıńf nionı xámı wáı nısearırıná

ríá nîweagí enagi nánî nionî tîní xîxenî imónagíámanî.

¹⁵⁻¹⁶ Nionî e yagáonî aiwî Gorîxo —O gí inókî sîní mîníxîrí enáná wá nîníwianîríîpîmî dánî xîoyáonî oimónîrí nánî wéyo íá numîríîjorîní. O Poro gí íwo nánî é máyo wáí nurîmeíwînígînírí nîwimónîrí o nánî wíá nókîmîxîîíná axíná nurî wíá nókîmîxîîpî nánî á má wí tîní xwîyíá bî mîríníîwanigîní.

¹⁷ Wáí wurîmeipîríá nánî xámî nimónîgíáwa Jerusaremî ñweagíe nánî wí muñanigîní. Sa Arebiayíyá aníyómîní nurî e dánî á mî aní Damasíkasiyî rîníîpîmî nánî uñanigîní.

¹⁸ E nemonî xwiogwí rîxa waú wo pwéáná “Pitao tîní xwîyíá ñweáîmîgîní.” nîyaiwirî Jerusaremî nánî nurî o tîní nîñwearíá sáá wé wúkaú síkwí wú yeamúroaríá

¹⁹ wáí wurîmeiarîgíá wíamî síñwí mîwînípa néra numáná aí Jemiso, Ámînáomî xogwáomîní síñwí wîníñanigîní.

²⁰ Xwîyíá agwî nionî nearî wírénaparîñápî Gorîxoyá síñwí tîñî e dánî “Yapí bî mîrarîñîní.” nîsearîrí eaarîñîní.

²¹ Pitao tîní xwîyíá nîñweáomîní á mî aní Siria pîropenîsíyo tîní aní Sirisia pîropenîsíyo tîní níkwîrónîga uñîpî tîñî e nánî uñanigîní.

²² Nionî e ená enagi nánî íná Kiraisoyá síyîkí imónîgíá Judia pîropenîsíyo aní apî apîmî ñweagíáyí nionî sîní síñwí mînanîgíá enagi nánî símîmaní mî mînómîxîpaxí nimónîro

²³ wigí wîníyí sa xwîyíá rîpî rînarîñagíá aríá wiayîgíawîxîní, “Nene xámî xeanîñî ríá tîñî

neaikáriŋo sɪnɪ axɪpɪ e mé rɪxa xwɪyɪ́á nene dɪŋɪ́
wɪkwɪ́roarɪŋwá xwɪrɪ́á oikɪxémɪnɪrɪ enɪ́pɪ wáɪ
rɪmearɪnɪ́.” rɪnarɪŋagɪ́a arɪ́a nɪwiayiro

²⁴ “Ayɪ́ Gorɪxo omɪ wíémóagɪ nánɪ rɪ́a e
yarɪnɪ́?” nɪyaiwiro nánɪ yayɪ́ umegɪawixɪnɪ́.

2

*Wáɪ wurɪmeiarɪgɪ́á wá Poromɪ umímɪnɪgɪ́á
nánɪrɪnɪ́.*

¹ Xwiogwɪ́ wé wúkaú sɪkwɪ́ waú waú ne-
memonɪ Banabaso tɪnɪ nerɪmeánɪrai Taitasomɪ
nɪwirɪmeámɪ ámɪ Jerusaremɪ nánɪ unɠwanigɪnɪ́.

² Nionɪyá dɪŋɪ́ tɪnɪ marɪ́áɪ, Gorɪxoyá dɪŋɪ́ tɪnɪ
wáɪ wurɪmeiarɪgɪ́á gɪ́ wá —Awa áamá wí “Wínɪyo
seáyɪ́ e wimónɪgɪ́áwarɪnɪ́?” wɪaiwiarɪgɪ́áwarɪnɪ́.
Awa tɪnɪ xwɪyɪ́á ŋweáɪmɪgɪnɪrɪ́ná nurɪ xwɪyɪ́á
yayɪ́ neainarɪŋɪ́ nionɪ émáyɪ́ anɪ́yo wáɪ urarɪŋápɪ
nánɪ áwanɪ́ nurémearɪ́ná awa “Joxɪ́ wáɪ nurɪrɪ́ná
xámɪ néra bɪŋɪ́pɪ tɪnɪ agwɪ yarɪŋɪ́pɪ tɪnɪ surɪ́má
yarɪŋɪ́nɪ́.” nɪrɪpɪrɪxɪnɪrɪ́ xámɪ awamɪ ínɪmɪ
áwanɪ́ urárɪŋanigɪnɪ́.

³ E éagɪ́ aɪ Taitaso, nionɪ tɪnɪ úo —O
Girikɪyɪ́ worɪnɪ́. O nánɪ aɪ awí eánɪgɪ́e
dánɪ re wí mɪnɪrɪgɪ́awixɪnɪ́, “Iyɪ́ sɪmɪ́
sɪnɪ sɪ́o mɪwákwínɪŋáná nene tɪnɪ nawínɪ
kumɪxɪnɪpaxomanɪ́. Xámɪ iyɪ́ sɪmɪ́ sɪ́o
owákwípoyɪ́.” wí mɪnɪrɪgɪ́awixɪnɪ́.

⁴ Mimónɪ nɪrɪxɪ́meá imónɪgɪ́áyɪ́ —Ayɪ́ nene
gwɪ́nɪŋɪ́ ŋweanɠwaéne imónɪrane re yaiwirane
“Kirisomɪ́ dɪŋɪ́ nɪwɪkwɪ́rorɪŋɪ́pimɪ́ dánɪnɪ
wé rónɪŋɪ́ wiene imónɪpaxɪ́manɪ́. Omɪ
dɪŋɪ́ nɪwɪkwɪ́rómáná ŋwɪ́ ikaxɪ́ eánɪŋɪ́pimɪ́

nixídirinǵipimi dáni Gorixoyá sinwíyo dáni wé róninǵi wiene imónipaxíriní.” yaiwirane yaníwá nání gwíninǵi neanwiráraniri egíáyíriní. Ayí Kiraisomi dinǵi wíkwíroarinǵwápimi dáni ɲwí ikaxí eáninǵipimi xídaní nání áxenwarí mininǵwaéne sinwí íwí neanímeaaníro nání áamá kikiǵá imónigíǵá wíninǵi nimóga neámeagíáyíriní.

⁵ Ayí xenwí rarigíǵapi none wí arǵá níwirane mǵíǵí xwíyǵá yayí neainarinǵi nepaxinǵi imóninǵipi seyíné tǵáminí siní aninǵi nírǵa unǵa nání ayo pírfí níwiaíkirane enwanigíni.

⁶ Apini marǵáí, wáí wurímeiarigíǵá “Wíníyo seáyí e wimónigíǵawarǵani?” wiaiwiarigíǵáwa —Awa xámi Ámináo tǵni emeagíǵáwa aí “Ayí ananirini.” yaiwiarinǵawarini. Gorixo ámáyó sǵmí sǵmí e mumearinǵi enagi nání rarinini. Awami xwíyǵá nioní wáí rimearinǵapi nání áwanǵi urémeááná re wí minirigíǵawixini, “Joxí wáí nírírǵná xwíyǵá nímurorí rarinǵipi, ayí rípirini.” wí minirigíǵawixini.

⁷ Wí e minirípa nero sa dinǵi rípi niaiwigíǵawixini, “Gorixoyá dinǵíyo dáni iyí sǵmí sǵó mǵwákwínípa yarigíǵáyo wáí uriniri uowárinǵorǵani? Pitaó negí Judayo wáí uriniri uowárinǵípa émáyó wáí uriniri uowárinǵorǵani?” niaiwigíǵawixini.

⁸ Gorixo iyí sǵmí sǵó wákwínigíǵáyo wáí uriniri Pitaomi enǵi síxí wímíxinǵípa nioní ení émáyó wáí uriniri enǵi síxí nímxinǵi enagi nání rarinini.

⁹ Api níniaiwiro mí nínomíxíro “Gorixo Poromi wá níwianiri e wiinǵíǵani?” níniaiwiro nání Jemiso tǵni Pitaó tǵni Jono

tíni —“Awa aṇí íyí noraníga puṇṇpínṇí imónigíáwaráni?” wiaiwiarigíáwarini. Awa axípiṇi re rinárigíawixini, “None Judayí aṇímiṇi wáí uraníwáriní. Poro tíni Banabaso tíni awaú émáyí aṇímiṇi wáí urípísíriní.” niriṇiro yawawi “Awa tíni níkumixiniṇi yariṇwáoneráni?” yaiwiani nani siganixí niyeairo yayí yeawárigíawixini.

¹⁰ E neróna yawawi “Apí oyaiyí.” niyeaimóniri símí xeadípenarigwípi niriṇáiro rípiṇi yearigíawixini, “Awagwí áma re ṇweagíá díwí ikeamónigíáyo diṇí nímoni arirá bí owiaiyniri éisixini.” yearigíawixini.

Poro Pitaomi áma siṇwí anigíe dani mixí uríṇí naniṇi.

¹¹ E neri aí Pitao aṇí Adioki riniṇipimi nani nibiríná xewaniṇo xwíyá meárinipaxí bí ikárinagí nani nioní mimáyo dani níwiaíkirí xíomi “Nípiṇwini miyariniṇi.” urinaniṇi.

¹² Ayí rípi nani e urinaniṇi. Áma Jemiso tíamini sini miremónapiṇa enána Pitao anani áma éma tíni níkumixiniṇi aiwá nawini nagíriní. E neri aí áma awa —Awa re rarigíáwarini, “Émáí Jisasomi diṇí níwíkwíro ro aí iyí símí sío mívákwinípa nerínáyí, Gorixoyá imónipaxímani.” rarigíáwarini. Awa rémónapána Pitao ríxa wé ía nímixeániṇi sini émáí tíni níkumixiniṇi aiwá nawini nagímani. Awa nani wáyí neri e yagíriní.

¹³ Judayí Jisasomi diṇí wíkwíroarigíá Adiokiyo ṇweagíáyí “Pitao wé ía nímixeániṇi xixeni miyariniṇi.” níwimóniri aí ayí ení Pitao

enŋpa axŋpŋ éwapŋnŋgŋawixŋnŋ. E nero wigŋ éwapŋnŋápimŋ dánŋ dŋŋŋ Banabasoyápŋ enŋ pŋrŋ yŋpákwigŋawixŋnŋ.

¹⁴ E éagŋa aiwŋ nionŋ ayŋ xwŋyŋá yayŋ neainarŋŋpŋ pŋránŋŋŋ íá mŋxŋrŋpa nero apŋ tŋnŋ nepa xŋxenŋ mŋyarŋŋagŋa nŋwŋnŋrŋná Pitaomŋ áamá nŋnŋ arŋá egŋe dánŋ re urŋŋanigŋnŋ, “Joxŋ Judayŋ woxŋ aí yegŋyŋ yarŋgŋápa íníná mé émáyŋ yarŋgŋápa nimónŋrŋ yarŋŋoxŋ enagŋ nánŋ pí nánŋ émáyŋ re oyaiwŋpoyŋnŋrŋ wikárŋmŋnŋrŋ yarŋŋnŋ, ‘Judayŋ yarŋgŋápa nimónŋrane mepa neranénáyŋ, nŋpŋkwŋnŋ mŋyarŋŋwŋnŋ.’ oyaiwŋpoyŋnŋrŋ pí nánŋ wikárŋmŋnŋrŋ yarŋŋnŋ?” urŋŋanigŋnŋ.

“Jisasomŋ dŋŋŋ wikwŋróŋápimŋ dánŋnŋ Gorŋxo ‘Wé rónŋgŋáyŋrŋnŋ.’ rárarŋŋŋnŋ.” urŋŋŋ nánŋrŋnŋ.

¹⁵ Ámŋ re urŋŋanigŋnŋ, “Yawawi yegŋ inókŋpaú yeaxŋrŋgŋŋe dánŋ émáyŋ imónŋrai ŋwŋ ikaxŋ rŋnŋŋpŋmŋ wiaŋkiarŋgwŋŋwawi imónŋrai mé Judayŋ imónŋgwŋŋwawirŋnŋ.

¹⁶ E imónŋgwŋŋwawi enagŋ aí Gorŋxo áamá ŋwŋ ikaxŋ Moseso eanŋpŋ xŋdarŋgŋápimŋ dánŋ wŋ ‘Wé rónŋgŋáyŋrŋnŋ.’ mŋrárŋ áamá Kiraisŋ Jisasomŋ dŋŋŋ wikwŋroarŋgŋápimŋ dánŋ ‘Wé rónŋgŋáyŋrŋnŋ.’ rárarŋŋŋ enŋpŋ nánŋ nŋjŋá nimónŋrai nánŋ yawawi Gorŋxo yegŋ ŋwŋ ikaxŋ eánŋŋpŋmŋ xŋdarŋgwŋŋpŋmŋ dánŋ marŋáŋ, yegŋ Kiraisŋ Jisasomŋ dŋŋŋ wikwŋroarŋgwŋŋpŋmŋ dánŋ ‘Wé rónŋgŋáwaurŋnŋ.’ rárŋnŋá enagŋ nánŋ yawawi aí Kiraisomŋ dŋŋŋ wikwŋrogwŋŋisixŋnŋ. O áamá wo aí ŋwŋ ikaxŋ eánŋŋpŋ xŋdarŋŋpŋmŋ dánŋ ‘Wé rónŋŋorŋnŋ.’ wŋ rárŋnŋá menagŋ nánŋ Kiraisomŋ dŋŋŋ wikwŋrogwŋŋisixŋnŋ.

17 Yaiwan+ñowawi ñwť ikaxť eán+ñ+pi nixťdiráiná yar+gw+ípimť dánť marťái, Kiraiso neaiñ+ípimť dñť w+kw+roar+gw+ípimť dánť Gor+ixo 'Wé rón+g+íwagwír+ññ.' yearár+ñ+ñ+ñwawi oimónaiy+ñññ nerťná Judayeneyá ñwť ikaxť 'Apť apť é+ř+x+ññ.' rññ+ñ+ípimť wiaíkgw+íwawi imón+gw+ír+ññ. E imón+gw+íwawi enagi nánť re r+ipax+ranť, 'Kirisso áamá řwť ep+řñ nánť wiep+sar+ñor+ññ.' r+ipax+ranť? Oweot, wí e r+ipaxť mimón+ññ.

18 Anť nionť p+neaár+ñáiwa ámi n+m+ř+ř+ñáyť, 'Ñwť ikaxť eán+ñ+ípimť wiaíkiar+ñox+ř+ññ.' n+ř+ipax+ř+ññ. Ayť r+ipť rar+ñññ, 'Nionť Judayeneyá ñwť ikaxť rññ+ñ+pi řwť n+morťná nepa sipí bñ méagi aí xámi apť nixťd+ř+ñ+ípimť dánť wé rón+ñáonť imón+ñ+m+g+ñññ ená emť monápi ámi íá n+x+ř+ř+ñáyť, "Ñwť ikaxť eán+ñ+ípimť wiaíkiar+ñox+ř+ññ." n+ř+ipax+ř+ññ.' rar+ñññ.

19 Ayť r+ipť nán+ř+ññ. Nionť sññ ñwť ikaxť eán+ñ+ípimť oxđ+ñ+ñññ nerťná ñj+á re imón+ñár+ññ, 'Apimť dánť áamá wí Gor+xoyá s+ñw+yo dánť wé rón+g+áyť imón+ipax+manť.' Nj+á e ñimón+ññ nánť sññ apimť n+xđ+ñ+ñ nánť ř+xa peg+áyť won+ñññ imón+ññ Gor+xom+ññ n+xđ+ñ+ñ dñť w+kw+rómi nánť sññ eg+áyť won+ñññ imón+ññ enár+ññ.

20 Nionť Kiraiso tññ nawínť ř+xa ík+á yoxá+pámť pegw+íon+ř+ññ. Ayť r+ipť rar+ñññ, 'Nionť Gor+xoyá dñť tññ Kiraiso tññ nawínť ikár+ñ+gw+íon+ř+ññ.' rar+ñññ. Nionť pí pí yar+ñápi gť dñ+yo dánť yar+ñámanť. Kiraiso nionť dñť ík+íť ñññ enagi

nánì oyá díníyo dánì yarinjári. Sini xwá tío nínwearíná pí pí yarinjápi, ayí Gorixoyá xewaxomì —O nionì nánì díní sípí nínwínrí yorínínjorínì. Omínì díní nínwíkwírorì yarinjári.

²¹ E neríná Gorixo nionì wá nínwianrí nínpí peá moarinjámanì. Nwí ikaxí eánínjípímì nínxídínínjípímì dánì áamá nepa wé rónígáyí imónínjánáyí, ayí Kiraiso penjípì surímá peáripaxírínì.” urínanigínì.

3

Díní nínwíkwírorínjípímì dánì imónípaaxípì tínì njwí ikaxípì nínxídínínjípímì dánì imónípaaxípì tínì nánínínì.

¹ Majímajíá ikárinarígíá Garesia njweagáyíné, áamá go díní pírípírí seaíagì yarinjoi? Kiraisomì yoxáípámì yekwíroaráná nene nánì neaiínjípì nánì nionì seyíné tínì nínwearíná píranínjì repíyí nínseaiéra uná enagì nánì sewanínjyíné sínwí tínínjì wínígíá enagì nánì rarínjínì.

² Nionì yarinjì bí rípinì oseaimínì, “Gorixo xegí kwíyípì nínseaiapíríná seyíné njwí ikaxí Moseso eanípímì xídarinjagíá nínseanrí seaiapínjranì? Xwíyíá Kiraiso nánì rínjípì aríá nínwíro díní wíkwíróagíá nínseanrí mínseaiapípa enjranì?”

³ Seyíné aríge nero majímajíá ayá wí ikárinarinjoi? Iwamíó íná Gorixoyá oimónaneyíníro kwíyípì enjì seaimínjípímì dánì néra núfasáná agwí segí enjì eánígápímì dánínì yóó oimónaneyíníro ríyarinjoi?

⁴ Kiraisomi dñj wíkwíróáná seaímeanj nìpìní surí má ríseaímeanj nìgìní? “Oweoi, apì surí má wí m+seaímeanj nìgìní.” nìmónarìní.

⁵ Gorìxo xegí kwíyípi sìxí nìseayirì emì mì nìseaíwapìyirì ná seyí né ñwí ikaxí Moseso eanjpimì xídarì ñagí nìseanirì nánì seaíwapìyarì ñranì? Xwíyíá yayí neainarì ñj imónì ñjpi aríá nìwiro dñj wíkwíróagí nìseanirì nánì mìseaíwapìyipa yarì ñranì?

⁶ Bìkwíyo re nìrì nìrì eánìní, “Ebìríamo Gorìxo urípi dñj wíkwíróagì nánì ‘Wé rónì ñj imónì ñj worìní.’ rárì ñrìní.”

⁷ E nìrì nìrì eánì ñagì nánì dñj re móríxìní, “Gíyí maríáí, dñj Gorìxomì wíkwíroarìgíáyí Ebìríamoyá íwíaríawé imónìgíáyí rìní.” móríxìní.

⁸ Ení ná Gorìxo re enwìpeárì ñj enagì nánì “Émáyí nionì dñj nìkwíróáná ‘Wé rónìgíáyí rìní.’ rárì mìgìní.” nìrìrì enwìpeárì ñj enagì nánì Bìkwíyo nìrì nìrì eánì ñjpa Ebìríamomì xwíyíá yayí winarì ñj imónì ñj rìpi urì ñj nìgìní, “Joxì mì dánì á má rìxí wí rí wí rí egíáyo nìyonì nanj wiimfá rìní.” urì ñj nìgìní.

⁹ Ayì nánì re rìpaxí rìní, “Gorìxo á má xíomì dñj wíkwíroarìgíá gíyí gíyo Ebìríamo, dñj wíkwíronjomì tìní nawínì nanj wiinjyí rìní.” rìpaxí rìní.

¹⁰ Rìpi nánì enì dñj nìmorí ná axípi yayìwìpaxí rìní. Á má ñwí ikaxí Moseso eanjpimì nìxí dírì ñjpi mì dánì Gorìxoyá sìñwíyo dánì wé rónì ñwaéne oimónaneyì nìrì yarìgíá nìní oyá sìñwíyo dánì sa aní nì mìxì nìpí ríá nánì

xwiyfá meárinigfáyí imóninjoí. Bikwíyo re nírínirí eáninagí nání raríniní, “Ámá ηwí ikaxí Bikwíyo eániní apí apí nìyoní xixení mîxîdîpa yarigfá giyí giyí Gorixoyá sinwíyo dání sa nanínimîxinanîro nání xwiyfá meárinarinjoí.” nírínirí eáninagí nání raríniní.

11 Bikwíyo ripí ení nírínirí eáninagí nání raríniní, “Ámá dîñí wîkwíróagfá nání Gorixo ‘Wé róninjoí.’ ráriníyí dîñí nîyimíní tîgfá imónipfáoi.” nírínirí eáninagí nání dîñí re yaiwiáripaxíriní, “Ámá wo ηwí ikaxí eáninípimi xîdarinagí nání Gorixo ‘Wé róninjoixíriní.’ uráripaxí mimóniní.” yaiwiáripaxíriní.

12 Wé róniní oimónaneyinîro ηwí ikaxí xîdarigfápi, ayí Gorixomí dîñí wîkwíroarigfápi tîní xixenímaní. Ripí Bikwíyo nírínirí eáninagí nání raríniní, “Ámá ηwí ikaxí eáninípi xîdarigfáyí bî aî mîwiamó wigí xixení nîxîdîrinípimi dániní dîñí nîyimíní tîgfáyí imónarinígaríní.” nírínirí eáninagí nání raríniní.

13 Judayene ηwí ikaxí eáninípimi dání nanínaníwá nání xwiyfá meárininwaéne imóninagí aî Kiraiso xewaninjo nene nání xwiyfá neameáriníaríná wanínimîxîfápi dání gwíniní nearoayíroníriní. Ayí ripí nírínirí eáninagí nání searariníní, “Ámá pikíáná íkíayo yekwíroárinigfá giyí giyí Gorixoyá sinwíyo dání anínimîxinanîro xwiyfá meárinigfáyíriní.” nírínirí eáninagí nání “Kiraiso nene nání xwiyfá neameárinínipimi dání gwíniní nearoayíroníriní.” searariníní.

14 Ebirfamomi sımımanjyo dani Gorıxo “Nanđ e nıseaiımfarını.” réroárııjpi émáyo enı wımearı Judayene Gorıxo negı arıowamı sımımanjyo dani “Nıgı kwıyıpı nıseaiapımfarını.” rııjpi nene Kiraiso neaiııjpi dııj wıkwıroarıııwápımı dani neaıımearı enıa nanı gwınııjı nearoayıroıırııı.

“Nwı ikaxıpi nırırına Ebirfamomi Nıseaiımfarını.” urııjpi xwıa oiwenınırırııımanı.” urııf nánırını.

15 Gı nırırıııeáyıné, ámaéne yarıııwápı nanı xwıyıa bı osearımını. Áma wo xwıyıa rıxa nıréroárırına “E nısiımfarını.” nurırı nanı “Joxı rırıapı ikı sıııagı nıkwırımónımıamandı.” éıııjı nurırınáyı, rıwéná áıı omıwiárómınırı neri wı rınfaranı? Áıı sıııjı bı gıwı nımıxırı wı rınfaranı? Oweoı.

16 Gorıxo Ebirfamomi tını iyı axıpámı tını sımımanjyo dani “Dıxı iyı axıpámı dani nanđ nıseaiımfarını.” réroárııjpi nurırı iyı axıpáyı nırırına Ebirfamoyá fıwiárıawé obaxı nanı mırı ná wonı Kiraiso nanı rııjrııı.

17 Nionı osearımınırı seararıııapı rııı imónını. Wigı sımımanjyo dani “Nanđ e nıseaiımfarını.” nurarımána enána xwiogwı rıxa 430 nımúrómána enána ıwı ikaxıpi nurırı aıwı xáııı “E nıseaiımfarını.” nurırına “Ikı sıııagı nıkwırımónımıamandı.” éıııjı urarıııjpi nanı wı rakınııımanı. Ayınanı re nimónarıııı, “E nıseaiımfarını.” urarıııjpi Gorıxo wı xwıa oiwenınırırı enımanı.” nimónarıııı.

18 Nwí ikaxí ríníñpí xídaríñwápímí dání Goríxo nene nání neaipímoáriníñpí neaímeapaxí nimónírínáyí, nene re yaiwianígíní, “O ‘Níseaiimfáriní.’ réroáriníñpímí díní wíkwíroaríñwápímí dání neaímeapaxímaní.” yaiwianígíní. E nerí aí Ebíríamomí símímaníño dání “Níseaiimfáriní.” réroáriníñpímí díní wíkwíroníñpímí dání wímeaní enagí nání díní wí e yaiwianíméwíní.

19 E seararíñagí nání áamá wo re níríníñoí, “Nwí ikaxí ríníñpímí xídaríñwápímí dání Goríxo nene nání neaipímoáriníñpí nepa míneaímeapaxí nimónírínáyí, pí nání nwí ikaxípi nearíñfáriní?” níríníñoí. Aí ayí Ebíríamoyá iyí axípa imóníño —“Omí dání naní níseaiimfáriní.” uríño, ayí oríní. O imóníe nání “fíwí nene yaríñwápi xíoyá maní níwiaíkirí ríá yaríñwíní?” oy-aiwípoyíní nwí ikaxípi nearíñfáriní. Nwí ikaxí apí Goríxo aníñajíyá maníño dání apaxípáníñfí imóníñfí womí uríñpíríní.

20 Áamá wo apaxípáníñfí imóníño apí urínírí nurowárírná xewaníño apí urínímeníñoí. E nerí aí Goríxo “E níseaiimfáriní.” nurírná áamá apaxípáníñfí imóníñfí womí murowárí wayá símímaníño dání urarígíápa axípi e eníríní.

21 Áamá wo re ríníñoí, “Goríxo xwíyíá Ebíríamomí símímaníño dání ‘E níseaiimfáriní.’ nurímáná ámí ríwíyo xegí áamáyo nwí ikaxípi nurírná ikweakwímí nerí mírípa renínigíní?” Áamá wo e ráná “Oweoí, wí e rípxímaní.” urímíní. Goríxo nwí ikaxí áamá níxídiríñpímí dání díní níyímíñfí imónípírná nání imónípaxí

bi niriṛi siṇwiriṽyí, ayí ṇwí ikaxí api xixeni xídarinṇagíá niwiniṛíná “Gí siṇwíyo dání wé rónigíáyínérini.” uripaxí imóniminiṛi enṛini.

²² E neri aí ríwaminiṇí Bikwíyo neániriniṽyo dání ámaéne negí íwí yariniṇwápi nání Gorixo gwíniṇí neayáragíriní. Ámá Jisasi Kiraisomi diṇí wikwíroarigíáyo sa e yarigíápimi dání “E niseaiimíáriní.” réroárinipi t́ni xixeni wiiníá nání ámaéne íwí yariniṇwápi nání ṇwí ikaxí neániriniṽyo dání gwíniṇí neayáragíriní.

“Ṇwí ikaxípi Kiraisomi diṇí wikwíróríxiniṛi yayíwí neameṇíriní.” uriniṇí náníriní.

²³ Xwiyíá diṇí wikwíroariniṇwáo nánípi sini mirinipa enáná ṇwí ikaxí eániniṇpi yayíwí nineaméra nibiri xwiyíá api siṇání imóníe nání gwíniṇí neayáragíriní.

²⁴ Ayí rípi searariniṇí. Ṇwí ikaxí eániniṇpi Kiraiso t́niṇí e nání nineaipemeámí neauníá nání yayíwí nineaméra bagíriní. Ámá Kiraisomi diṇí wikwíroariniṇagíá nání Gorixo “Gí siṇwíyo dání wé róniṇoi.” rárariniṇí enagi nání nene api e imónaníwá nání yayíwí nineaméra bagíriní.

²⁵ Xámí yayíwí nineaméra bagí aí xwiyíá diṇí wikwíroariniṇwáo nánípi ríxa nimóniniṇagi nání yayíwí neameariniṇpimi sini xídiṇpaxí meniniṇí.

“Diṇí wikwíroariniṇwápimi dání Gorixoyá niaíwene imóniniṇwiniṇí.” uriniṇí náníriní.

²⁶ Seyíné niyínéní Kiraisí Jisasomi diṇí wikwíroarigíápimi dání o t́ni nawíni níkariniṇro nání niaíwí Gorixoyá imónigíáyínériniṇí.

27 Kiraiso tñni oikárɪnaneyɪnɪro niyɪnéni wayɪ nimearo xfo imónɪɲɪpa oimónaneyɪnɪro rapɪrapɪ wúnɪɲɪ yínɪgɪárɪnɪ.

28 Seyɪné niyɪnéni Kiraisɪ Jisaso tñni nawínɪ ikárɪnɪɲagɪa nánɪ wiyɪné Judayɪ imónɪgɪáyɪnéranɪ, wiyɪné Gɪrikɪyɪ imónɪgɪáyɪnéranɪ, wiyɪné wayá xɪnáíwánɪɲɪ nimónɪro omɪɲɪ wiiarɪgɪáyɪnéranɪ, wiyɪné omɪɲɪ wayápi epɪrɪ nánɪ áxenwarɪ minɪgɪáyɪnéranɪ, wiyɪné oxɪyɪnéranɪ, wiyɪné apɪxɪyɪnéranɪ, niyɪnéni siyikɪ ná bɪnɪ imónɪɲagɪa nánɪ Gorɪxoyá sɪɲwɪyo dánɪ ananɪ imónɪnɪ.

29 Kiraiso tñni nawínɪ ikárɪnɪgɪáyɪné enagɪ nánɪ Ebɪrɪamoyá iyɪ axɪpá imónɪɲoɪ. Ayɪnánɪ xɪomɪ sɪmɪmanɪɲyo dánɪ “Nɪseaiimɪárɪnɪ.” réroárɪɲɪpɪ seiinɪáyɪné imónɪɲoɪ. Segɪ arɪo Ebɪrɪamoyá dɪɲɪpɪ meapɪrɪáyɪnéniɲɪ imónɪɲoɪ.

4

“Nwɪ ikaxɪpimɪ nɪxɪdɪrɪná gwɪnɪɲɪ neayáragɪ aɪ Kiraiso nearoayɪroɲɪrɪnɪ.” urɪɲɪ nánɪrɪnɪ.

1 Ewayɪ xwɪyɪá ripɪ osearɪmɪnɪ. Xano wiepɪxɪniasinɪfo sɪnɪ onɪmiá nimónɪrɪná xanoyá amɪpɪ nɪpɪnɪ meanɪfo enagɪ aiwɪ xɪnáíwánɪɲɪ nimónɪro omɪɲɪ wiiarɪgɪáyɪ yapɪ imónɪɲorɪnɪ.

2 Sɪá xano ráriɲɪyi imónɪe nánɪ omɪ áamá wɪ yayɪwɪ umero xɪoyá omɪɲɪ sɪɲwɪ uwɪnaxɪdiro yarɪgɪorɪnɪ.

3 Xámɪ nene enɪ niaíwenénɪɲɪ imónagwárɪnɪ. E nimónɪrane xwɪyɪá sɪrɪmɪɲɪ éwapɪnɪgɪápi — Apɪ, ayɪ re rɪnarɪgɪápiɪrɪnɪ, “Apɪ mepanɪ. Apɪ mɪnɪpanɪ.” rɪnarɪgɪápiɪrɪnɪ. Apɪ oyaneyɪnɪrɪ

nixídiranéná gwíníñf neayáragf enagf nánf gwí omíñfíníñf yagwáriní.

⁴ Nene e yagwá aiwí Goríxo “Ína imónfwiníginí.” yaiwiáríñfíyi imónáná xegf xewaxomí xwíá tíyo nánf uowárenapíñíniginí. Omí apíxí wí uxíríriñf ñwí ikaxí eáníñfípimí nixídirane gwí yárinagwáyf imóníñwá womí uxíríriñf enoríni.

⁵ Goríxo piaxí níneamerí xíoyá niaíwenéníñf imónaní nánf ñwí ikaxí nixídiríñfípimí dánf gwíníñf yárinagwaéne nearoayírówiníginíriñf uowárenapíñíniginí.

⁶ Agwí “Goríxoyá niaíweneríani?” oyaiwinípoyníriñf xegf xewaxoyá kwíyípi — Apimí dánf Goríxomí nurírná “Ápoxíni. Ápoxíni.” uraríñwápiríni. Apí ríxa síxí seamímoníriní.

⁷ Ayínánf ñwí ikaxí apí apí xídípirí nánf sínf gwí omíñf yarígfáyínéñf mimóníñoí. Ríxa xíoyá niaíwíyíné imóníñoí. Xíoyá niaíwíyíné enagf nánf xíó seaiñfípimí dánf xegf dínfípi meapírfáyíné imóníñoí.

*“Seyíné yarígfápi nánf aga ayá sáwíñíroaríni.”
uríñf náníriní.*

⁸ Xámí Goríxo nánf sínf majíá nimóníriñf nánf mixelípa nerírná ñwíá segf dínf tñf imíxígfápi — Apí nepa ñwíá imóníñfípimaní. Apí omenweaaneyíniñf nánf gwíníñf seayáriníñfíyíné nimóníro yagfáriní.

⁹ E nero aiwí seyíné ríxa xíomí nixídíro áamá xíoyá imóníñagíá nánf — Apí rípaxí aí áamá xíoyá

oimóníþoyíníri xewaníño seaimíxíñf enagi nání e níríríná “Ayf xíxeni rímííní.” nimónaríní. Ríxa xíoyá oimóníþoyíníri seaimíxíñf enagi nání seyíné dínf arige nimoro axímíní níkinimóníro ámí Judayíyá xwíyá sírímínf éwapínígíápímí —Apí píránínf seaimíxípaxf wí mimónínfípíríní. Apímí arige níyaiwíro ámí oxídaneyíníri yariníoi? Ámí Judayf iwamíó érowiápínígíápi níxídirínfípímí dání gwínínf oyárinaneyíníro ríyariníoi?

10 Seyíné Judayf sía ayímí “E epaxíriní.” rarígíápi xídíro emá sínf nání sía ayímí “E epaxf imóníní.” rarígíápi xídíro Goríxo nání dínf mopírí nání sía ayf ayí imónáná “Aiwá nimíxíro e éfírxíní.” rarígíápi xídíro xwiogwf sínf imónáná “E epaxíriní.” rarígíápi xídíro yariníagíá nání seararíní.

11 Seyíné e yarígíápi nání aga ayá sówf níroaríní. Nioní seyíné tíní níñwearíná anínf mínf nísearéwapíyírí aí “Síwiá searéwapíyínárfaní?” nimónaríníagi nání ayá sówf níroaríní.

12 Gf níríxímeáyíné, waunf rípi osearímíní, “Nwf íkaxf rínínfípímí dání gwínínf yíronínáoní imónínjápa seyíné ení axípi imóníþoyí.” osearímíní. Nioní ení seyíné imónígíápa sa áamá woní imóníníagi nání seararíní. Nioní seyíné seaímeááná seyíné sípí wí míníkárigíawíxíní.

13 Seyíné níjíríní. Iwamíó íná dání xwíyá yayf neainarínfípí wáf nísearíríná ríramínf nimóníri nání searíníagíní.

14 Nioní ríramínf imónínjápi seyíné

xwíríá seainimínirí ení aiwí seyíné wí peayí níníwianíro ríwí mínimó Goríxoyá aníñají womíraní, Kiraiso xewaníñomíraní, nímímíniríníñí nímímínígíawixíní.

15 Nioní wáí searáná seyíné “Xwíyíá yayí neainípaxípi aríá wianíwaéne, nene mimóníñwí renwíní?” níyaiwiníro yayí seainíñípi gími nímoro yaríñoí? Íná e epaxí nimóníri síñwiríyí, niapaníro nání segí síñwí aí yónípaxí imóníñagí síñwí seainíá enagí nání seararíñíní.

16 Nioní nepaxíñí imóníñípi tíní xixení nearí seararíñagí nání seyíné “O símí tíní neaimíáníri yaríní.” ríseaimónaríní?

17 Ámá ñwí ikaxí ríníñípi tíní gwíníñí seayáraníro yarígíáyí mepí níseatíníro aiwí naní seaíwapíyaníro nání mepí seatínarígíámaní. Poroní ríwí nínímómáná noneyá sírogwí oimónípoiíní seayíñwíroaníro yaríñoí.

18 Naní seaíwapíyipírí nání mepí nítíníróná ayí ananíríní. Nioní seyíné tíní ñweañání maríáí, nioní míñweañagí aiwí naní seaíwapíyipírí nání mepí nítíníróná ayí ananíríní.

19 Gí niaíwíníñí imónígíáyíné, ríníñí apíxíwa niaíwí xíraníro íná winaríñípa nioní ení seyíné xenwími warígíápi píní níwiáríro Kiraiso imóníñípa imónípiíre nání ámi axípi e níniga waríní.

20 E nísearírí aí míxíní mísearí nípéní xwíyíání searími nání seyíné tíní onweámíníri nání íkíníñí sípí niaríní. Seyíné xenwími warígíápi nání ududí ninaríñagí nání seararíñíní.

*Xegai tñi Seraí tñi nán níríná ewayí xwiyá
bi uríñ nánirini.*

21 Nwí ikaxí riníñpimi xídaríñwápimi dání Gorixoyá síñwíyo dání wé róníñwaéne oimónaneyiníri yarígááyíné, yaríñ bí rípi oseaimíni, “Nwí ikaxí eáníñpimi dání riníñpí nání nepa díní mímóarígááyínerani?”

22 Bíkwyó dání xwiyá bí rípi nání nírínirí eáníñagí nání osearímíni. Ebírfamo niaíwí waú emeaagírini. Wíó xínáíníñ nimónirí omíñ wíiaríñí xíríñorini. Wíó xegí xiepí —Í xínáíníñ nimónirí omíñ míwiipa yaríñirini. Í xíríñorini.

23 Xínáíníñ nimónirí omíñ wíiaríñí xíríño sa apíxíwa oxí tñi nemero niaíwí xírarígápa xíríñorini. Xiepí, xínáíníñ nimónirí omíñ míwiipa yaríñí xíríño Gorixo Ebírfamomí símímaníyo dání “E nísíimíárini.” uríñpimi dání xíríñorini. Bíkwyó apí nání nírínirí eáníñpí nání osearímíni.

24 Xwiyá ípaú nání riníñpí agwí ríná imónaríñ bí tñi ríramíñíyí nínirí rípaxírini. Ípaú xwiyá Gorixo ráríñí biaú nánirini. Xwiyá bí —Apí ñwí ikaxí riníñpírini. Apí díwí Sainaiyí riníñpí tñí e dání ráríñpí, ayí Xegai nánirini. Niaíwí í xíríñíyí xínáíwáníñ nimóníro omíñ wíipírfá nání imóníñíyíriní.

25 Díwí Sainaiyí riníñpí Arebia imónini. Apí Jerusaremí agwí ríná imóníñpí tñi ríramíñíyí nínirí imóníñpírini. Ámá añí apimí ñweáyí xínáíwáníñ nimóníro omíñ wíiarígááyíníñ imóníñagá nání raríñini.

26 Ámá anj apimi nweáy xínáíwáninj nimóniro ominj wiilarigááy imóninagáa aí ámá Jerusarem anínamí imóninjípimi nweáy ríxa gwíninj yíronigááyíriní. Anj apí Kiraisomí dínj wíkwíronwaéne negí nókíninj imóninjípíriní.

27 Bíkwiyo dání anj apíx ípaú tñní ríraminjyi apiaú nání xwíyá rípi níríní eáninagí nání searariní, “Apíx niaíwí mîxírí oxí roníxi yayí éiríxini. Jíxi apíx niaíwí nîxírírná ríninj winarinjpi síní mîsinípa yarinjxi manj nexoarí meanj ríiríxini. Niaíwí apíx meawárí sinjxyá obaxí nimóga nuro píráninj meáninjyá niaíwíyo múropíríá enagí nání meanj ríiríxini.” níríní eáninagí nání searariní.

28 Gí nîrxímeáyíné, Ebírámomí sîmímanjyo dání Goríxo “E nîsiimíárini.” urárinjípimi dání Aisako xírinjpa axípi e imónigááyínerini.

29 Íná niaíwí apíx oxí tñní nemero xírarigáapa xírinjo, o niaíwí Goríxoyá kwíyípimi dání xírinjomí xeaninj wíkaragíriní. Agwí ení axípi e xeaninj seaikáraníro yarinjo.

30 E seaikáraníro yarinagáa aiwí Bíkwiyo dání píoi rínini? Ayí re níríní eánini, “Xínáíninj nimóní ominj wiilarínjimi tñní xegí niaíwomí tñní mîxí xídwárei. Xínáíninj nimóní ominj wiilarínjyá xewaxo tñní díxí apíxí, rínáíninj nimóní ominj mîsiipa yarinjyá xewaxo tñní awaú nîwaúní díxí dínjpi tígííwaú nimóní amípi xanoxíyá mîmeapa éfisixíní rírarínini.” níríní eánini.

31 Ayínáni gí nîrxímeáyíné, Kiraisomí dínj wíkwíroarinjwaéne xínáíninj nimóní ominj wi-

iar+ñíyá niaíwenén+ñí mimón+ñw+ñí. X+ñáín+ñí nimón+ñí om+ñí m+wiipa yar+ñíyá niaíwenén+ñí imón+ñw+ñí.

5

“Gw+ñ+ñí yíróñ+ñwaéne ámi gwí yar+ñ+ñpaxí mimón+ñpa éwan+ñg+ñí.” ur+ñí nán+ñ+ñí.

¹ Pipí oimón+ñpoy+ñ+ñí maríái, gwí yíróñ+ñwaénén+ñí oimón+ñpoy+ñ+ñí Kiraiso gw+ñ+ñí neaíkweawár+ñ+ñí. Ay+ñání seyíné ení neán+ñro ñweáí+ñ+ñí. Ámi ñwí ikaxí+ñí n+ñxídirane gwí om+ñí yaníwá nání odipí sámí xe oneayí+ñpoy+ñ+ñí s+ñwí m+ñw+ñ+ñpa éí+ñ+ñí.

² Nioní Poroní sear+ñ+ñí aríá ókiarí n+ñmón+ñpoyí. Ñwí ikaxí r+ñ+ñí+ñí n+ñxídir+ñ+ñpimí dání wé rón+ñí imón+ñp+ñí xe iyí s+ñmí s+ñó oneawák+ñpoy+ñ+ñí s+ñwí n+ñw+ñ+ñrónáyí, Kiraiso n+ñper+ñná áamá n+ñyoní nání ení+ñí naní wí seaim+ñ+ñpaxí men+ñí.

³ Áamá xe iyí s+ñmí s+ñó oneawák+ñpoy+ñ+ñí s+ñwí w+ñar+ñgíá wíyí wíyíné ámi dir+ñí b+ñí os-eaim+ñí. Apí e nerónáyí, ñwí ikaxí r+ñ+ñí+ñyí b+ñí xídir+ñpaxí+ñmaní. N+ñp+ñí xídir+ñ+ñí.

⁴ Segí ñwí ikaxí r+ñ+ñí+ñí xídar+ñgíá+ñpimí dání Gor+ñxo “Wé rón+ñgíáyí+ñér+ñí.” nearíw+ñ+ñg+ñ+ñí yar+ñgíáyí r+ñxa Kiraiso t+ñí gw+ñ+ñí íkwam+ñ+ñgíár+ñí. Gor+ñxo wá n+ñseawian+ñí seai+ñ+ñpí r+ñxa ríw+ñ+ñm+ñí n+ñmamoro yar+ñ+ñó.

⁵ Wíyíné e yar+ñ+ñagíá aí nene Kiraisomí d+ñí n+ñw+ñkwíror+ñ+ñpimí dání d+ñí re ikwímon+ñw+ñí, “Ñwí ikaxí xídar+ñ+ñwá+ñpimí dání maríái, Gor+ñxo xewan+ñ+ño ner+ñ+ñpimí dání ‘Wé rón+ñgíáyí+ñér+ñí.’”

nearáriníáriní.” nīyaiwirane oyá kwíyípi ení sīxí neáimíxííipimí dání dīñí e ikwímonjwíní.

6 Ayí rīpi seararīñiní. Ámá Kiraisí Jisaso tīnī níkárinírná rīxa iyí sīmí sío wákwínīñáná níkárinírnáraní, mīwákwínīñáná níkárinírnáraní, ayí ananiríní. E nerí aí Gorixo wimónarīñípi oyaneyínírná epírípi, ayí rīpíríní. Kiraisomí dīñí nīwíkwírorīñípi dání á máyo dīñí sipí nīwiro arírā wiarīgíápíríní.

7 Seyíné iwamíó Kiraisomí nuxídíróná á má yamīyamúrónígí ninírná aníñí wiárf múroarīgíáyí yapí nimóníro yagíáríní. E nero aí go seapíronagí xwíyíá nepaxíñí imónīñípi síní xīxení mīxídarīño?

8 Dīñí seyíné agwí íá xīrīgíápi Gorixoníyá oimónípoiñírí wéyo íá seaumírīñomí dání aríá wigíápi maní.

9 Ewayí xwíyíá ámaéne rarīñwá rīpi nání dīñí mópoi. Bisíkeríá sīñípi yisí bī onímíápi táná nīmíní ikwíañwí eapínárarīñíríní. Seyíné yarīgíápi apíníñí mimónípa rení?

10 E nīsearírí aí “Seyíné naní xīxení imónīñípi nepíríáríní.” nīseaiaiwirí nání dīñí sīñá neánaríní. Seyíné Ámínáo tīnī ikárinígíá enagí nání “Dīñí xegí bī mīxírí nioní xīrīñá axípi nīxírípíráoi.” nīseaiaiwirí nání dīñí sīñá neánaríní. Ayá searemoarīño go go enagí aiwí “Gorixo ananí pírf umamoníáríní.” nimónaríní.

11 Gí nīrīxímeáyíné, nioní yarīñápi nání píráñí dīñí mópoi. Nioní á má wí rarīgíápa xwíyíá yayí neainarīñípi wá nīrīmerírná nepa rīpi nīrírínáyí, “Jisasomí dīñí nīwíkwírorí aiwí

iyí símí ení sító wákwinípoyí.” nírírínáyí, pí nání gí Judayí siní xeaníñí níkararínjoi? Nioní nepa e nírírí síñwíríyí, Judayí “Kiraiso nene nání yoxáfpámí neapeíníriní.” urarínjápi aríá níniróná apimí dání símirírí níníro óreámioapaxímaní.

¹² “Ámá ayá searemoarígíáyí wigí iyí símí sító níwákwiníro píní wiárigíápi sító wíwákwiní in-ayíríxíní.” nimónaríní.

¹³ Gí níríxímeáyíné, Goríxo gwí mýinígíáyíné oimónípoyíní wéyo íá seaumíríníyíné imónínagá aiwí “Pí pí nání íeapá neainarínípi yaníwá nání ñwí ikaxí rínínípipimí dání gwíníní neaíkweawárinínenerfani?” nýaiwiro api mepa éfíxíní. E mepa neróná díní sipí inarígíapimí dání xíxe arírá niga úfíxíní.

¹⁴ Ñwí ikaxí nípíní, ayí xwíyíá ná bíní rípipimí íkwíkwírí iníní, “Jíwanínjoxí díní sipí inarínípa áamá wíyo ení axípi wirííní.” ríníní apimí íkwíkwírí iníní.

¹⁵ E nerí aí seyíné api miní sówí xíxe sówí níróga wiápnímeaarínípáníní nimóníro xíxe rírómí inípfíxíníní nání íkwairírí seaiaríníní.

Íeapá winarínípipimí dání epaxípi tíní kwíyípi nípemeámí warínípipimí dání epaxípi tíní náníriní.

¹⁶ Nioní seararínjápi, ayí rípiríní. Goríxoyá kwíyípi xe níneapemeámí ouní síñwí níwíníronáyí, pí pí míní seainarínípi xe oneainíní epírfámaní.

¹⁷ Ayí rípi náníriní. Míní seainarínípi, ayí kwíyípipimí xwámámí wimíní yaríníriní. Kwíyípi ení míní seainarínípipimí xwámámí

wim+niri yar+in+ini. Min+ seainar+in+ipi t+ni kwiy+ipi t+ni áma mid+mid+ni nimearori m+x+ inar+ig+á+in+in+ seaimón+in+ig+í nán+ rar+in+ini. Ay+nán+ kwiy+ipi xe n+ineaipemeám+ oun+ri s+in+w+ n+in+ronáy+, am+pi min+ seainar+in+ipim+ d+ni oyaney+niri seaimónar+in+ipi anan+ epax+ mimón+ni.

¹⁸ Kwiy+ipi xe n+ineaipemeám+ oun+ri s+in+w+ n+in+ronáy+, in+w+ ikax+ eán+in+ipi x+d+ip+ri nán+ gw+in+in+ m+seayárin+ni.

¹⁹ Min+ inar+ig+á+ipi nán+ áma n+y+nén+ s+in+an+ seaimón+ni. Min+ nin+roná r+ipi yar+ig+á+in+ni. f+w+ in+ro piax+ weán+pax+ipi ero r+peánan+ro nán+ yar+ig+á+ipi ero

²⁰ in+w+á+ipim+ mewero ayá+ ero s+m+ t+ni in+ro m+x+n+ r+n+ro sip+ d+in+ yaiwin+ro m+x+ k+n+ro x+xiw+iam+ r+n+ro ewáramón+ro xep+xepá rón+ro

²¹ s+in+w+ f+w+ win+ro in+ig+ xwap+ n+n+máná pap+k+ ero pap+k+ neróná uy+ní+ ero x+ixeg+n+ ap+ ap+ imón+in+ipi en+ ero yar+ig+á+in+ni. En+iná ikwair+r+ seainápa ám+ ax+ipi ikwair+r+ oseaim+n+. Áma ap+ ap+ yar+ig+á+y+r+n+, ap+n+in+ imón+in+ipi en+ yar+ig+á+y+r+n+, ay+ Gor+xoyá xwiox+yó wí páwip+r+áman+.

²² E ner+ aí áma kwiy+ Gor+xoyá+ xe n+ineaipemeám+ oun+ri yar+ig+á+y+ r+ipi yar+ig+á+in+ni. Ámáyo d+in+ sip+ wi+ro d+in+ níá win+ri n+way+rón+ro in+wearo ay+n+ xe ó+ oneaimópoy+niri s+in+w+ win+ro ayá ur+m+x+ro píran+in+ wi+ro áma d+in+ un+w+rá+r+pax+ip+n+ ero

²³ ayá r+r+m+x+ wipax+ imón+ro n+ip+reán+ro yar+ig+á+in+ni. Nw+ ikax+ bim+ d+ni ap+ n+ip+n+

riniñipi bi “Mepani.” mirinini.

²⁴ Ámá Kiraisi Jisasoyá imónigáy wígf xámi nípikwini mimónigápi —Api sipi nani miní winiro íeapá winiri yarigápirini. Api ríwí nimoríná ríxa yoxá páminini níyekwíroáiro pikiarigáwixini.

²⁵ Kwíyipi diñi niyimini ríxa sixí neamímoní enagi nani api nineaipemeámi ouminiri yarini pa oxídaneyi.

²⁶ Negí wíyí wíyíné míxí mímekíninipa oyaneyi. Símisí mainenipa erane sipi diñi miyaiwinipa erane oyaneyi.

6

“Xixegíni bibi arirá inírixini.” urini nánirini.

¹ Gí níríxímeáyíné, segíyí wo uyíni éagi níwinímearínáyí, kwíyipi nípemeámi seawariniyíné sipi éomi awayini sanionwirarírixini. E neróná seáyí e nimóniro “Sipi xíto éípa nene wí epaxenemani.” miyaiwipa érixini. Seyíné eni íwí axípi epírixiniri seararini.

² Segí winiyí diñi ududí winarini imóninipi wí wímeáagi níwinirínáyí, arirá wírixini. Xíxe e inírixini. Seyíné e nerónáyí, íwí ikaxí Kiraiso rinipi xixeni tñi yarinoi.

³ Ámá wo “Nioni seáyí e imóniníáonirini.” niyaiwinariniagi aí o nepa seáyí e mimóniníánáyí, ayí xewanijo yapí éwapínarini.

⁴ Woxini woxini díxí yarini píranini síjwí anaxídínei. E neríná xewaninoxí “Apáni yarini.” nisimóniríná ayí míxí

meakíninipaxírini. E nerí aí áamá wí t́níní ŕraminíyíf́ ninírí “Nioní yarínápi wí yarígápi t́níní x́ixení mimóniní.” ńiyaiwinírí ḿixí ḿimeakíninipani.

⁵ Níyínéní x́ixegíní segí yarígápipimi dání seaímeanf́a enagí nání raríniní.

⁶ Áamá xwíyíf́a Goríxoyápi uréwapíyaríníyíf́ wigí amípí naní imóníníyíf́ b́i ńimearo wigí uréwapíyarínomí b́i ḿiní wífríxíní.

⁷ Yapí re méwapínipa éfríxíní. Áamá wí Goríxomí majímajf́a ńiwikárimáná ŕiperírí umepaxírini. Áamá pí pí aiwá íwíf́a nura núfasáná x́ixení apí miarígíf́a enagí nání raríniní.

⁸ Áamá íeapá winarínípiní yarígíáyí, ayí áamá omíníyo aiwá íwíf́a urarígíáyí yapí imóníníot. Aiwá yóf́ éfpí miarígíápa wigí egíápipimi dání ńimiríniníf́ neríná nanínípríf́aríní. E epíríf́a aí áamá kwíyípi nípemeámí warínípipimi x́ídarígíáyíf́ wigí egíápipimi dání ńimiríniníf́ neríná d́iníf́ ńiyímíníf́ t́ígíáyíf́ imónípríf́aríní.

⁹ Áamáyo naní ńiwiia nuranénáyí, aníníf́ neainíagí aí naní wíiaríníwápi ṕíní ḿíwiáripa éwanígíní. Ení samíníf́ ḿíneawepa nerí ṕíní ḿíwiáripa nerínáyí, aiwá ḿíwáíná naníní mianíwá enagí nání seararíniní.

¹⁰ Ayínání síní epaxí nimóníríná áamá ńiyoní naníní wííwanígíní. Negí Ámínáomí d́iníf́ wíkwírogíf́a nawíní imónígíáyo ayí anípaxí wíianíwáyírini.

“Kiraiso yoxáfpámí dání neaiínípi nániní ḿixí meakínipaxírini.” uríníf́ náníniní.

11 Ríwamíní nioní gí wé t́níní nearíná xwéní xwéní neáa waríná rípi seyíné mí ómíxípoi.

12 Ámá iyí śmí śó owákwínípoi nírí xíxoyípií seamearígíáyí, ayí wigí wíníyí “Apání e imónígíáyí ŕa yarínjoi?” oneaiawípoi nírí śó seawákwianíro yarígíáyí ŕníní. Ayí Judayí nene Jisaso yoxá pámí neaiíní pímíní díní wíkwíroarínagwí nínearóná xeaníní neaiká rípi ŕxíní e yarígíáyí ŕníní.

13 Ayí wí njwí ikaxí ŕníní nípíní xixení yarígíáyí mimónínagí aiwí seyíné śó seawákwíápi nání wá ŕxa imónaníro nání seyíné iyí śmí śó owákwianeyíníro wimónaríní ŕníní.

14 Ayí e yarínagí aí nioní pípi nání seáyí e nímerí ŕmíméíní. Ámíná Jisasi Kiraiso yoxá pámí níperíná neaiínípi náníní ní ŕrí yayí emííní. Ayí rípi nání ŕníní. Kiraiso yoxá pámí neapeíní pímí dání ámá Goríxomí ḿxídarígíáyí yarígíápi síní emía nání píyíníjé imóní ŕ gí śnjwí wínínjagé dání “Wígí yarígíápi ení píyíníjé ŕa imóníní?” yaiwírí enííní.

15 Śó níwákwíní ŕníná ayí ananíríní. Míwákwínípa neríná ayí ení ananíríní. Goríxo ámí xegí kwíyí pímí dání śnjí wí oimónípoi nírí neaimíxíípi, ayí anípaxí imóníní enagí nání seararíní.

16 Ámá nioní seararíná api ía níxí ŕro xídarígíáyo Goríxo wá wianírí níwayí róníro njweapírí nání wiírí éwínígíní. Isírerí x́oyá imónígíáyo ení e éwínígíní.

17 Nioní Jisasomí xídarínagí nání iwaní nímépeayígíápi igí ŕxa níwenagí nání wiyíné

nioni dñí ríá nixepaxí ámi bi mepa érixini.

¹⁸ Gí nrixímeáyíné, Áminá Jisasi Kiraiso wá seawianarñípmi dñi dñí sixí oseamímoni. “E oeni.” nimónarini.

xxx

Xwiyáá Gorixoyá Sinípírini
The New Testament in the Ankave language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Angave long Niugini

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Angave (Ankave)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Mar 2025 from source files dated 31 Aug 2023

7a156761-2cde-5bbc-8428-650a73434051